

Skattavakt PwC

Fréttabréf Skatta- og lögfræðisviðs

Desember 2008 – 12. tölublað

1. Ný lög

Lög um breyting á lögum nr. 90/2003, um tekjuskatt. Samþykkt 20. desember 2008.

Samþykktar hafa verið tilteknar breytingar á lögum um tekjuskatt og skal nú tæpt á þeim helstu.

Styrkir úr Endurhæfingarsjóði ASÍ og SA sem ganga til greiðslu kostnaðar vegna endurhæfingar, heilbrigðisþjónustu og tilteknar þjónustu fagaðila teljast ekki til tekna ólíkt því sem almennt gildir um styrki.

Breyting hefur verið gerð á ákvæði laganna um söluhagnað af íbúðarhúsnæði í kjölfar athugasemda Eftirlitsstofnunar EFTA (ESA). Í skattframkvæmd hefur, fram til þessa, verið litið svo á að eingöngu væri hægt að endurfjárfesta í íbúðarhúsnæði á Íslandi til lækkunar á stofnverði hinnar nýju eignar. ESA telur þessa túlkun ekki samrýmast ákvæðum EES-samningsins um frjálst flæði launþega, réttinn til búsetu og frjálst flæði fjármagns. Því hefur verið samþykkt sú breyting að kveða skýrt á um það að endurfjárfesting geti farið fram hér á landi, í öðru aðildarríki á Evrópska efnahagssvæðinu, í aðildarríki stofnsamnings Fríverslunarsamtaka Evrópu eða í Færeyjum.

Tekin hafa verið af tvímæli um það að kaup á búseturétti samkvæmt lögum nr. 66/2003, um húsnæðissamvinnufélög, veiti rétt til vaxtabóta líkt og kaup á eignarhlut í almennri kaupleiguíbúð samkvæmt þágildandi 76. gr. laga nr. 97/1993, um Húsnæðisstofnun ríkisins, gera.

Tekjutengdar barnabætur verða ekki ákvarðaðar nema á grundvelli skattframtals við álagningu og því verður ákvörðun þeirra ekki byggð á áætlunum skattstofnum. Rétt þótti að taka af öll tvímæli um að tekjuviðmiðun barnabóta skuli byggjast á framtöldum tekjum.

Lögfest hefur verið heimild fyrir skattstjóra til að annast gerð skattframtala fyrir framtalsskylda aðila sem sinna ekki skyldu sinni sjálfir. Skattstjóra er þetta heimilt þegar fullnægjandi upplýsingar liggja fyrir að hans mati og má því gera ráð fyrir að þetta nái einungis til einfaldari framtala, t.d. fyrir lífeyrisþega. Markmiðið er að auðvelda framteljendum með einföld framtöl árlega vinnu við framtalsskil. Þannig er

Skattavaktin

Skattavaktin er mánaðarlegt fréttabréf PwC hf. þar sem sérfræðingar á Skatta- og lögfræðisviði félagsins skrifa um athyglisvert efni tengt skattarétti. Leitast er við að gera grein fyrir nýju efni, hvort sem um er að ræða dóma, lög, frumvörp, úrskurði eða stjórnvaldsákvæðanir.

Efnisyfirlit:

1. Ný lög

Fjallað er um nýsamþykkt lög.

2. Dómar

Nokkrir dómar hafa fallið, bæði í hérði og Hæstarétti sem varða skattamál með einum eða öðrum hætti. Hér verður fjallað um þá í stuttu máli.

3. Af vettvangi tvísköttunar.

Hér er vikið að því sem er efst á baugi í tvísköttunarmálum.

4. Breyting á skattalögum í Hollandi

Tilkynnt hefur verið um athyglisverðar breytingar á hollensku skattalögum.

Að lokum óskar Skattavaktin lesendum gleðilegra jóla og farsældar á komandi ári !

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Skógarhlíð 12 • 105 Reykjavík • Sími 550 5300 • Fax 550 5302
pwc.reykjavik@is.pwc.com

skattstjóra nú heimilt að útbúa skattframtal fyrir framteljendur þegar talið er að fullnægjandi upplýsingar séu fyrir hendi. Lagaheimild til þess hefur ekki verið til staðar fram til þessa.

Öllum fjármálastofnunum er nú skylt að senda árlega upplýsingar um bankainnstæður, sjóðsinnstæður og vexti sem slíkir reikningar bera. Um árabíl hefur eitt helsta frávikið í skattlagningu einstaklinga hérlendis verið að bankar og sparisjóðir hafa ekki sent upplýsingar um peningalegar innstæður á sama tíma og aðrar nauðsynlegar upplýsingar vegna álagningar berast skattfyrvöldum. Tilgreining bankainnstæðna og skulda á skattframtali hefur því algjörlega verið háð vilja einstakra framteljenda til að gera grein fyrir þessum upplýsingum. Þykir það hafa gefið ófullkomna mynd af fjárhagslegri stöðu og brenglað alla tölfræði. Skattstjórum hefur verið gert að byggja álagningu á þeim upplýsingum sem tilfærðar eru á framtali um innstæður og skuldir án samiburðar við ytri upplýsingar svo sem á við um laun, fasteignir og bifreiðaeign, skuldir við Íbúðalánasjóð o.fl. og það fyrirkomulag hefur þótt gera allt eftirlit með skatti þessum og umfangi hans nánast óframkvæmanlegt.

Með lögum nr. 38/2008 var sú breyting gerð á lögum nr. 90/2003, um tekjuskatt, að hagnaður félaga af sölu hlutabréfa varð frádráttarþær frá tekjum af atvinnurekstri að uppfylltum ákveðnum skilyrðum. Samhliða þessum breytingum var heimild 5. mgr. 18. gr. tekjuskattslaga felld brott enda ekki lengur forsendur fyrir því ákvæði. Samkvæmt þeirri heimild gátu lögaðilar, sbr. 1. mgr. 2. gr. laganna, og einstaklingar í atvinnurekstri farið fram á að fresta tekjufærslu söluhagnaðar af sölu hlutabréfa (án nokkurs fyrirvara), þar á meðal skiptum á hlutabréfum, um tvenn áramót frá söluþegi. Á frestunartímabilinu gat félag endurfjárfest í nýjum hlutabréfum og lækkað stofnverð þeirra um fjárhæð söluhagnaðarins. Frestaða fjárhæðin kom þannig hugsanlega fram í auknum söluhagnaði þegar nýju hlutabréfin yrðu seld. Þannig gat frestun og lækun stofnverðs gengið koll af kolli. Alla jafna kom því ekki til þess að lögaðilar greiddu skatt af

söluhagnaði hlutabréfa.

Eftir að frumvarp það sem varð að lögum nr. 38/2008 hafði verið lagt fyrir Alþingi kom í ljós að nauðsynlegt reyndist að kveða skýrar á um gildistöku ákvæðisins þar sem skýrt kæmi fram að nýttar frestunartímildir á árunum 2006 og 2007 vegna söluhagnaðar sem myndaðist á þeim árum væru í fullu gildi og tækju til allra sem uppfyllt hefðu skilyrði 5. mgr. 18. gr. á þeim tíma.

Síðar kom í ljós að þeir lögaðilar, sem skattskyldir eru skv. 1. og 2. tölul. 2. gr., og seldu hlutabréf á tímabilinu 1. janúar 2008 til birtingardags laga nr. 38/2008 í Stjórnartíðindum þann 10. júní 2008 í félögum á t.d. lágsfattasvæðum hefðu átt að eiga rétt til að fresta söluhagnaði þar sem sala þeirra er ekki frádráttarþær, enda uppfylltu þeir skilyrði 5. mgr. 18. gr. á sínum tíma. Því hefur löggjafinn nú tryggt að réttur þeirra sem svo háttar um verði jafnaður með breytingu á orðalagi ákvæðis til bráðabirgða II með lögum nr. 38/2008. Að öðrum kosti væri hér um afturvirka skattskyldu að ræða sem ekki væri frestanleg og stangaðist á við ákvæði stjórnarskrár um afturvirkni skattalaga.

Að endingu má geta þess að með þessari lagasetningu hefur 4. málsl. 4. mgr. 55. gr. verið felldur brott þar sem ákvæðið hefur runnið sitt skeið á enda. Ákvæðið fjallaði um nýtingu á yfirfæranlegu tapi sem myndaðist fyrir samsköttun móður- og dótturfélags.

Lög um breyting á tollalögum nr. 88/2005 Samþykkt 12. desember 2008

Frá og með 1. janúar nk. verður landinu breytt í eitt tollaumdæmi. Tollstjórinn í Reykjavík verður nýtt embætti; Embætti tollstjóra, og tekur þar með við réttindum og skyldum gagnvart tollvörðum sem starfa hjá tollstjórunum í Vestfjarðaumdæmi, Norðurlandsumdæmi, Austurlandsumdæmi nyrðra, Austurlandsumdæmi syðra, Suðurlandsumdæmi, Vestmannaeyjaumdæmi og Reykjanesumdæmi.

Markmið þessara breytinga er að einfalda skipulag tollgæslunnar, jafnt faglega, fjárhagslega sem stjórnunarlega, í því skyni að stuðla að aukinni skilvirkni, jafnræði og árangursríkari tollframkvæmd. Þessum breytingum er því ætlað að gera stjórnsýslu tollamála hagfelldari fyrir atvinnulífið, skattborgarana og þar með samfélagið í heild.

Lög um skattlagningu kolvetnisvinnslu

Þann 1. janúar 2009 taka gildi ný heildarlög um skattlagningu kolvetnisvinnslu.

Samkvæmt lögum munu gilda sérreglur um skattlagningu og skattlagningu kolvetnisvinnslu, enda um mjög sérhæfða vinnslu að ræða. Þannig er lagt til að á aðila sem stunda kolvetnisvinnslu eða taka með beinum hætti þátt í öflun og dreifingu kolvetnis verði lagður sérstakur skattur, annaðhvort í formi vinnslugjalds, sem er óháð afkomu vinnslunnar, eða í formi kolvetnisskatts, þegar vinnslan er farin að skila tilteknum lágmarkshagnaði.

Við undirbúning að setningu þessara laga var eftirfarandi haft að leiðarljósi :

- að ríkinu yrði tryggð ásættanleg hlutdeild í þeim hagnaði sem fellur til vegna nýtingar á takmarkaðri auðlind í eigu þjóðarinnar.
- að Ísland verði í skattalegu tilliti samkeppnishæft við nágrannaríki okkar (Noreg, Færeyjar, Kanada, Írland og Grænland).
- að skattlagning kolvetnisvinnslu á Íslandi verði einföld og skilvirk.

2. Dómar

Dómur Hæstaréttar nr. 427/2008

Í málinu var um að ræða ágreining vegna skattamála portúgalskra starfsmanna sem störfuðu hjá A ehf. á vegum portúgalskrar starfsmannaleigu.

Niðurstaða héraðsdóms var sú, að A ehf. hefði hvorki verið skylt að innheimta staðgreiðslu af greiddum launum starfsmannanna né heldur að standa skil á tryggingagjaldi og vísaði í því sambandi til

m.a. dóms Hæstaréttar frá 20. september 2007 í máli nr. 523/2006 (Impregilo Spa – útibú á Íslandi gegn íslenska ríkinu) þar sem einnig var um að ræða ágreining varðandi skil á staðgreiðslu og tryggingagjaldi vegna starfsmanna sem unnu hér á landi á vegum erlendrar starfsmannaleigu.

Vegna formlegra annmarka, sem lutu að því að of langur tími leið frá því málið var dómtekið þar til dómur var kveðinn upp ómerkti Hæstiréttur dóm héraðsdóms og vísaði málinu heim í hérað til munnlegs málflutnings og uppsögu dóms að nýju.

Úrskurður Héraðsdóms Reykjavíkur 17. desember 2008 í máli nr. S-953/2008

Málið var tekið til úrskurðar um frávísunarkröfu J, H, R og S sem ákærðir voru fyrir meiri háttar skattalagabrot, bæði persónulega og einnig í störfum sínum fyrir N og tengd fyrirtæki. Krafa J, H og R byggði á því að þeir hafi ekki notið réttlátrar málsmeðferðar í skilningi mannréttindasáttmála Evrópu. Þeir væru nú fyrir dómi bornir sökum um refsiverða háttsemi sem þeim hefði þegar verið ákveðin refsing fyrir með álagningu 25% álags á skattstofna og verði því ekki refsað öðru sinni fyrir sömu ætluðu háttsemi. Krafa S byggði hins vegar á að mál hans hefði dregist með þeim hætti hjá skattyfirvöldum og ríkislögreglustjóra að varðaði frávísun málsins frá dómi.

Hvað varðar kröfu J, H og R vísaði héraðsdómur til 4. gr. 7. viðauka við mannréttindasáttmála Evrópu þar sem kveðið er á um að enginn skuli sæta lögsókn né refsingu að nýju í sakamáli innan lögsögu sama ríkis fyrir brot sem hann hafi þegar verið sýknaður af eða sakfelldur fyrir með lokadómi samkvæmt lögum og sakamálaréttarfari viðkomandi ríkis. Af lestri 108. gr. laga um tekjuskatt og í ljósi tilvísunar refsíákvæðis í 109. gr. sömu laga megi draga þá ályktun að raunverulegt eðli álagsbeitingar skattstjóra sé sambærilegt við eðli refsikenndra viðurlaga sem ætlað er að hafa almenn og sérstök varnaðaráhrif gagnvart framtalsskyldum aðilum.

Álag það sem ríkisskattstjóri lagði á vantalda skattstofna ákærðu hefði numið umtalsverðum fjárhæðum þegar tekið væri tillit til þeirra fjárhæða sem um væri að ræða í samanburði við vantalda skattstofna ákærðu. Dómurinn taldi því að álagsbeiting skattstjóra teldist til refsiviðurlaga sem félli innan gildissviðs 4. gr. 7. viðauka mannréttindasáttmála Evrópu. Því væri ákærðu J, H og R ekki gert að sæta frekari refsingum vegna þeirrar sömu háttsemi.

Hvað varðar brot J, H og R í störfum sínum fyrir N og tengd fyrirtæki vísaði dómurinn til þess að krafa ákærvaldsins hefði þegar verið dæmd að efni til á fyrri stigum. Ákærum á hendur J, H og R var því vísað frá.

Héraðsdómur hafnaði frávísunarkröfu í máli S, jafnvel þótt meðferð á máli hans hefði dregist lengur en almennt þekkist við meðferð sakamála.

Úrskurður Héraðsdóms Reykjavíkur 23. desember 2008 í máli nr. E-666/2008

Málið á rætur að rekja til dóms Hæstaréttar frá 20. september 2007 í máli nr. 523/2006 (Impregilo Spa – útibú á Íslandi gegn íslenska ríkinu) þar sem tekist var á um ágreining varðandi skil á staðgreiðslu og tryggingagjaldi vegna starfsmanna sem unnu hér á landi á vegum erlendra starfsmannaleigu. Í málinu var Impregilo (stefnandi í máli því sem hér er um rætt) sýknað af kröfu til að standa skil á staðgreiðslu opinberra gjalda vegna launamanna sem störfuðu á vegum erlendra starfsmannaleigu. Í kjölfar dóms Hæstaréttar var þess óskað að ný staðgreiðslustaða yrði ákvörðuð. Íslenska ríkið féllst ekki á endurgreiðslu meintrar ofgreiddrar staðgreiðslu stefnanda.

Að öllu virtu taldi héraðsdómur ljóst að stefnanda hefði ekki borið að greiða umræddar greiðslur heldur hefði hann verið skyldaður til þess af skattyfirvöldum án lagaheimildar. Hefði stefnandi því ofgreitt stefnda fjárhæðir, sem kröfugerð stefnanda væri byggð á. Þótti ljóst að greiðslur þær sem stefnandi var með röngu skyldaður til af skattayfirvöldum að greiða væru opinber gjöld í skilningi fyrrgreindra

lagaákvæða og bæri stefnda því skylda til að endurgreiða það sem oftekið var. Voru kröfur stefnanda því teknar til greina eins og þær voru framsettar með þeim vöxtum sem greinir í dómsorði. Með vísan til 2. mgr. 8. gr. laga nr. 38/2001 þótti rétt að krafan bæri dráttarvexti frá 25. október 2007 en ágreiningslaust var að þann dag var kröfubréf lögmanns stefnanda mótttekið hjá fjármálaráðuneyti.

Úrskurður Héraðsdóms Reykjavíkur 22. desember 2008 í máli nr. E16/2008.

Felldur var úr gildi úrskurður ríkisskattstjóra frá 28. desember 2006 og viðbótarálagning opinberra gjalda stefnanda að fjárhæð 589.073.851 króna. Var stefnda dæmt til að endurgreiða stefnanda þá fjárhæð ásamt vöxtum, dráttarvöxtum og málskostnaði.

Málið var höfðað af Glitni banka hf. til ógildingar á úrskurði ríkisskattstjóra þar sem því var slegið föstu að samruni bankans við FF hf. hefði ekki farið fram á grundvelli 51. gr. laga nr. 90/2003 um tekjuskatt og þar með bæri að fara með skattskil FF hf. eins og um slit félagsins hefði verið að ræða í tengslum við kaupin og samrunann, en ekki sem skattalega samruna.

Héraðsdómur komst að þeirri niðurstöðu að fallast mætti á það með stefnanda (Glitni) að honum hefði verið heimilt að færa eignir og skuldir FF hf. yfir til stefnanda á bókfærðu verði og nýta sér yfirfæranlegt skattalegt tap FF hf. eins og gert hefði verið í skattskilum stefnanda. Þar með kæmi ekki til þess að færður yrði til tekna hagnaður af sölu hlutabréfanna í FF hf. og hagnaður af sölu varanlegra rekstrarfjármuna, eins og gert hefði verið í úrskurði ríkisskattstjóra og endurákvörðun hans var byggð á. Með vísan til þessa þótti úrskurðurinn ekki byggður á réttum forsendum. Var hann af þeim sökum að felldur úr gildi og íslenska ríkið dæmt til að endurgreiða Glitni banka hf. fjárhæðina, sem hann greiddi 8. janúar 2007 samkvæmt úrskurðinum ásamt vöxtum og dráttarvöxtum.

3. Af vettvangi tvísköttunarmála

Eins og fram kom í vefriti fjármálaráðuneytisins á dögunum verða nokkrar breytingar á sviði tvísköttunarmála í kringum áramótin.

Um áramótin koma til framkvæmda fimm nýir tvísköttunarsamningar sem fullgildir voru á árinu. Þetta eru samningar við Grikkland, Ítalíu, Rúmeníu, Kóreu, Mexíkó og Úkraínu. Að meðtöldum nefndum samningum munu þá hafa öðlast gildi tvísköttunarsamningar við alls 34 ríki.

Þá mun endurskoðaður samningur við Bandaríkin jafnframt koma til framkvæmda frá og með 1. janúar 2009 og sömuleiðis bókun um breytingu á Norðurlandasamningnum þar sem m.a. eru gerðar breytingar á ákvæðum varðandi skattlagningu lífeyrisgreiðslna á þann veg að greiðsluríki og búseturíki lífeyrisþega munu framvegis skipta með sér skattlagningarrétti.

Þess má geta að fjallað hefur verið um þessa breytingar í Skattavaktinni fyrr á þessu ári

4. Breyting á skattalögum í Hollandi – lækkun tekjuskatts og óheimill frádráttur vegna vaxtaberandi skulda við fjármögnun

Þann 16. desember tilkynnti hollenska fjármálaráðuneytið fyrirhugaðar breytingar á skattalögum er snúa að fyrirtækjum. Þannig er fyrirhugað að lækka tekjuskattshlutfallið verulega auk þess sem vaxtagjöld vegna lána milli tengdra aðila og vaxtaberandi skuldir vegna fjármögnunar verða ekki frádráttarbærar. Stefnt er að því að breytingarnar taki gildi þann 1. janúar 2010.

Það er ljóst að framangreindar breytingar koma til með að breyta því landslagi sem nú ríkir í Hollandi hvað varðar þau fyrirtæki sem byggja á lánsfé. Eftir sem áður koma breytingarnar þó til með að skapa gríðarleg tækifæri til sóknar enda fyrirséð að fyrirtækjum í Hollandi á eftir að fjölga töluvert með verulegri lækkun á tekjuskattshlutfalli

Skatta-og lögfræðisvið PricewaterhouseCoopers

Við hjá Skatta- og lögfræðisviði bjóðum upp á margs konar þjónustu, þar með talið ráðgjöf varðandi:

Alþjóðlega skattaráðgjöf ● Milliverðlagningu („Transfer pricing“) ● Skattlagningu rekstraraðila ● Skattlagningu einstaklinga
Virðisaukaskatt ● Félagarétt ● Samruna, skiptingar og yfirtökur

Starfsmenn sviðsins hafa mikla reynslu og yfirgripsmikla þekkingu á sviði skatta- og félagaréttar og veita viðskiptavinum aðstoð og ráðgjöf varðandi lögfræðileg álitafni sem skapast innanlands sem og erlendis.

Til að fá frekari upplýsingar um starfsemina þá er hægt að hafa samband við eftirfarandi starfsmenn:

Ritstjóri: Ásta Kristjánsdóttir, Ráðgjafi / lögfræðingur + 354 550 5352 asta.kristjansdottir@is.pwc.com

Ábyrgðarmaður: Elín Árnadóttir, Sviðsstjóri Skatta- og lögfræðisviðs +354 550 5322 elin.arnadottir@is.pwc.com

Þessi samantekt felur ekki í sér ráðgjöf af neinu tagi. Ekki ætti að aðhafast samkvæmt þessu vefriti án þess að fá sérfræðilega ráðgjöf. PricewaterhouseCoopers hf., PricewaterhouseCoopers LLP, hluthafar, starfsmenn og umboðsaðilar bera ekki ábyrgð á upplýsingum sem gefnar eru í þessu vefriti eða aðgerðum sem framkvæmdar eru af hálfu annarra aðila á grundvelli þessara upplýsinga.

©2008 PricewaterhouseCoopers hf. Allur réttur áskilinn. "PricewaterhouseCoopers" vísar til PricewaterhouseCoopers hf. á Íslandi, nema ráða megi af samhengi eða beinum tilvísunum að vísað sé í önnur fyrirtæki í samstöðu PricewaterhouseCoopers International Limited sem öll eru lagalega sjálfstæðar einingar.

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Skógarhlíð 12 • 105 Reykjavík • Sími 550 5300 • Fax 550 5302
pwc.reykjavik@is.pwc.com